

Alimentació sostenible? **Sobirania alimentària**

Setembre 2021
13.000 exemplars

**Suplement informatiu amb les veus de la sobirania alimentària a la ciutat
de Barcelona, les llavors d'una transició ecosocial en el que mengem**

La ciutat que sobreviu a costa de la natura

Veus de la Sobirania Alimentària a Ciutat | @veussobirania

Des de fa uns anys, la majoria de la població humana viu en ciutats i no en pobles, llogarets o comunitats rurals. És una dada que ens passa desapercebuda, i és que som víctimes del pensament desenvolupista que considera “natural”, l’abandó del medi rural per viure en boscos de ciment.

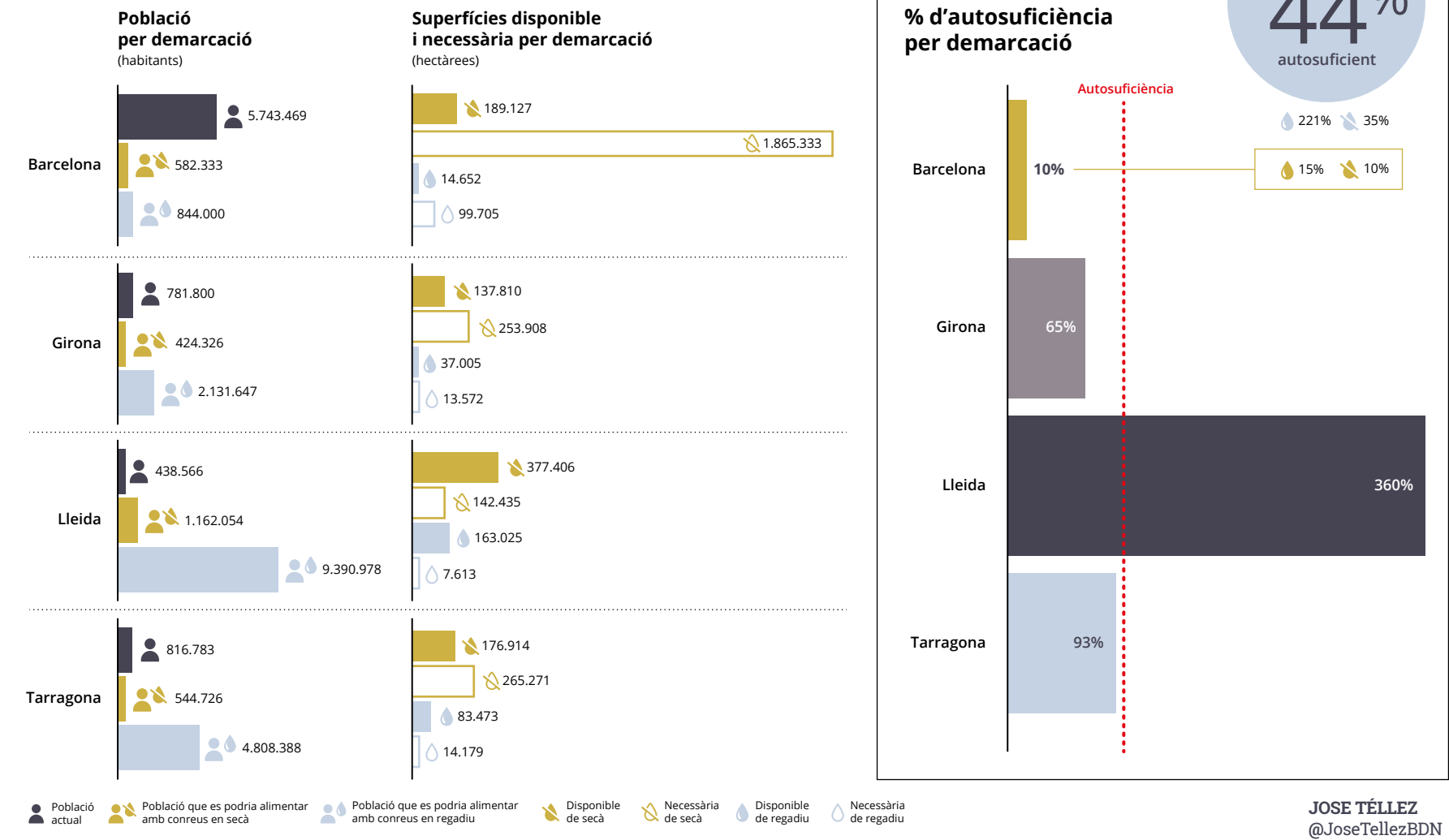
A la ciutat, tampoc es té consciència de l’enorme pèrdua de biodiversitat, de recursos genètics d’ani-

L’acaparament de terres i la desforestació han anat arraconant selves tropicals i boscos primaris

mals, plantes i altres éssers vius ocorreguda en els últims anys, tot i que té una rellevància fonamental per a la nostra supervivència en el planeta. L’acaparament de terres, la desforestació i altres pràctiques extractivistes han anat arraconant les últimes esclatxes de selves tropicals, manglars, boscos primaris i reserves naturals al món. Hem convertit la naturalesa en béns llestos per espoliar amb greus conseqüències per a aquests ecosistemes, inclosos els microbians. El resultat han estat el salt de microorganismes dels seus nínxols ecològics a altres espècies i el seu consegüent acostament a l’espècie humana fins a agafar forma de pandèmia.

Aquesta pressió sobre el medi natural, que també es viu en el medi rural local, ha liquidat la possibilitat de moltes poblacions humanes de continuar dedicant-se a les seves formes tradicionals de guanyar-se la vida. Sigui mitjançant la pesca artesanal en les costes del Senegal, els bancs pesquers de les quals han estat exhaurits per la pesca a gran escala dels bucs i vaixells congeladors

Amb les 200.000 hectàrees de les comarques de Barcelona es poden alimentar **al voltant de 600.000 persones, el 10% dels habitants de la demarcació**

espanyols i portuguesos; siguin comunitats pastoralistes al Sahel o agrícoles per tot Àfrica, en favor de macroexplotacions de palma d'oli o granges latifundistes per a la producció d'arròs o roses. Parlem, finalment, de poblacions de pageses i pagesos i de les seves famílies, que conformen el 75 % de les gairebé mil milions de persones que no disposen d'accés a aliments suficients per garantir la seva supervivència.

La societat d'un país urbà com el nostre viu massa lluny dels grans problemes civilitzatoris? Les ciutats es comporten de manera colonialista i capitalista? I les administracions que les governen?

Ciutat com a mite

Des d'un punt de vista ideal, gairebé totes les necessitats humanes, des de les més primàries a les més pròximes a l'autorealització, es donen en entorns de contacte amb altres éssers humans. I és per això que pensem que és a la ciutat on es poden trobar persones en un nombre suficient per complir totes les nostres necessitats. La ciutat sembla un refugi on poder desenvolupar-nos dins de la diversitat, però, sobretot, com la terra d'oportunitats des del punt de vista econòmic. És a la ciutat

no industrial d'electricitat es concentra a les ciutats, la producció i les infraestructures de distribució es localitzen en el territori rural: preses, centrals (hidroelèctriques, nuclears, tèrmiques), granges solars i aerogeneradors. El mateix ocorre amb les infraestructures d'un transport al servei de les ciutats, però les línies de tren d'alta velocitat, autovies, ports i aeroports, acaparen terres agrícoles i espais naturals.

Totes elles són expressions del contrasentit de la lògica industrial. En el centre es col·loca el consumidor blanc urbanita, al voltant del qual tot orbita i s'organitza en funció de les seves necessitats, siguin aquestes reals o creades pel mateix sistema que vol vendre-li allò que produeix.

Una lògica que es visibilitza molt bé en els supermercats: omplir les prestatgeries, lineals i safates de productes sense importar el que hi ha darrere, d'on venen, com s'han produït, qui els ha produït... És la paradoxa democràtica del consum, perquè jo tingui la sensació de triar el que vull menjar, reforçada per la publicitat, qui el produeix no té dret a organitzar la seva vida. El miratge de la sobirania de consum enfront de la sobirania alimentària.

Les ciutats són part del problema i, potser, l'obstacle més gran per a la transició ecosocial i la sobirania alimentària. Se'ns parla d'*smart cities* (ciutats intel·ligents) que seran alimentades amb *smart agriculture* (agricultura intel·ligent enfront del canvi climàtic), els

productes del qual arribaran mitjançant *smart transport* (transport intel·ligent) amb zero emissions contaminants. Paraules noves en l'idioma colonial que s'ha imposat internacionalment per denominar velles actituds emascarades en forma de falses solucions.

Hi volem insistir: necessitem models de ciutats repolititzades entorn del que han oblidat. És a dir, la biodiversitat, el món rural i la justícia social. I sobre aquest tema llancem un repte "capital", revertir, almenys, la situació actual en la qual la demarcació de Barcelona ha anat reduint les seves terres agrícoles fins a un total de 203.779 hectàrees, que només poden proveir d'aliments el 10 % de la seva població.■

on "hi ha de tot". Però analitzem bé aquesta afirmació i procedim a reformular-la en forma de pregunta: hi ha de tot o hi arriba de tot? És a dir, la ciutat es configura com a centre de distribució i hub de serveis. La ciutat no produeix, posa a la disposició de la ciutadania productes i serveis.

Els aliments es produeixen en el medi rural. És on se situen les granges, masies, caserius, barraques... Però en la "cadena de valor" de l'alimentació, el medi rural es troba "encadenat", mentre la part de valor s'articula en funció del que és urbà. Certament, aquest fenomen no se circumscriu només a l'alimentació, també afecta la provisió de serveis relacionats amb les nostres necessitats energètiques. Mentre el consum

La paradoxa democràtica del consum: perquè jo tingui la sensació de triar el que vull menjar, qui el produeix no té dret a organitzar la seva vida

L'activisme en política

Llaurant Barcelona

Una de les primeres accions del govern d'Ada Colau, l'any 2015, va ser signar el conegut com a Pacte de Polítiques Alimentàries Urbanes de Milà. En aquells moments, la pressió i la complicitat d'un espai mobilitzat del sector agroecològic de Barcelona, anomenat Llaurant Barcelona, va ser essencial en aquest posicionament.

Segurament vam pecar totes d'ingenuïtat. Des de fora de les institucions, hem de reconèixer que un dels problemes és el que podríem anomenar "declaracionisme", que fa que sovint ens quedem en l'àmbit del relat. D'altra banda, la feina institucional sembla trobar-se amb molts topalls, per exemple, la manca de competències ja no legislativa sinó administrativa, la manca de finançament o les burocràcies heretades i les maneres internes de fer les coses. Quan ocorren aquestes situacions és fàcil oblidar els

de polítiques públiques de Lowi, podem fer-ne un resum.

L'Ajuntament de Barcelona ha centrat les seves accions en dos escenaris. Primer en algunes (poques) polítiques regulatives en àrees de competència pròpia com la contractació pública, però encara amb minsos resultats. Segon, en el que es coneix com a polítiques redistributives, centrades a afavorir la promoció de l'economia social, l'economia circular, el comerç local i el consum conscient. En aquest sentit, cal destacar les diferents convocatòries de subvencions que han promogut iniciatives en aquest àmbit, com "Impulsem el que fas".

Ara bé, ha tingut menys presència en altres dos tipus de polítiques públiques que, certament, generen més conflictivitat, però que justament per això són fonamentals.

Primer, encara no s'ha avançat en polítiques distributives fortes, que donin accés a avantatges a la població vulnerabilitzada pel sistema alimentari actual, clarament la pagesia i la població més exposada en una situació d'emergència com ara la pandèmia. Segon, no s'ha treballat prou a de-

El nínxols de poder com Mercabarna o la Fira de Barcelona funcionen a parer seu, i restem a l'espera d'un veritable Consell d'Alimentació

objectius de canvi assumits. I ens preguntem si el procés de superació d'obstacles porta a centrar-se en com presentar al públic una imatge de canvi més que a executar el canvi en si mateix. És això la Capital Mundial de l'Alimentació Sostenible?

El mateix Pacte de Milà desenvolupa formes d'avaluar els avenços de cada ciutat respecte al compromís signat. En qualsevol cas, si avaluem seguint les categories funcionals

desenvolupar polítiques constitutives que redefinixin les normes o les regles sobre els privilegis. Els nínxols de poder, com ara Mercabarna, el port, l'Institut Municipal de Mercats de Barcelona o la Fira de Barcelona, segueixen funcionant a parer seu i restem a l'espera d'un veritable Consell d'Alimentació –un dels punts del Pacte de Milà– que trasbalsi el cada vegada més urgent suport a la sobirania alimentària i l'agroecologia.■

La connexió Barcelona-Bolsonaro

Gustavo Duch | @gustavoduch

Revista Soberanía Alimentaria, Biodiversidad y Culturas

Com altres anys, estic cultivant melons i síndries com fa molta gent que té hort i com fan alguns pagesos i pageses que, professionalment, es dediquen a aquest característic conreu d'estiu. Però en són molt pocs. Segons fonts de Mercabarna, l'any 2020, aquesta central de compres de titularitat pública –recalco això de pública– va comercialitzar unes quaranta tones de melons (pell de gripau) de casa nostra. Poca cosa si els comparem amb les 592 tones arribades del País Valencià, però gairebé res si les comparem amb les més de 20.000 tones procedents del Brasil. És a dir, més del 93 % dels melons que circulen per Mercabarna van creuar l'oceà Atlàntic. En el cas de les síndries, l'aprovisionament del Brasil representa un significatiu 80 % del total. I em pregunto: existeix una relació especial entre el Brasil i Catalunya per afavorir aquest comerç sense sentit, que malmet el clima alhora que posa en perill la petita pagesia d'ambdues ribes?

Unes informacions recollides a l'informe de l'organització Grain "El paper de Catalunya i el port de Barcelona en la construcció d'un sistema alimentari (in)sostenible" (2021) em fan tornar a la mateixa pregunta. Ja sabem que Catalunya s'ha establert com una gran potència de la indústria càrnia i sobretot en el sector del porc, i que ha arribat a xifres de producció i exportació gairebé invertebrables. Per engreixar aquest estratosfèric nombre de porcs, a Catalunya no tenim prou terres disponibles per conrear els cereals i lleguminoses que s'incorporen en els pinsos. I ara, ja sabem, d'on arriba una de les components principals: la preuada soja. Segons aquest estudi, prové, com els melons i les síndries, del Brasil. En concret, la meitat de la soja que entra pel port de Barcelona prové del Brasil. Un volum que seria responsable de la desforestació prèvia d'un total de 230.000

hectàrees que, per fer-nos una idea, equival al 14 % de tots els boscos de Catalunya i a la generació d'un 2 % de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle totals de Catalunya. Existeix una connexió especial entre Catalunya i el

El 93% dels melons i el 80% de les síndries que circulen per Mercabarna provenen del Brasil i han creuat l'oceà Atlàntic per arribar a Barcelona

Brasil que permeti aquest segon i més greu disbarat? He de seguir esbrinant.

La campanya global "Mighty Earth" explica que no hi ha cap dubte de la relació en l'increment en aquests darrers anys de les taxes de desforestació, incendis i assassinats als pobles indígenes del Brasil amb l'arribada al poder

del president Jair Bolsonaro que, per fer possible l'increment de terres dedicades a la producció i exportació de soja, ha "reobert les portes de la destrucció desenfrenada com un favor al lobby dels agronegocis que li dona suport".

"Mighty Earth" assevera també que les principals responsables d'aquestes injustícies ambientals i socials han estat les multinacionals Cargill i Bunge. Cargill és l'empresa privada més gran dels Estats Units i una de les més grans del món en el sector alimentari, comercialitza oli de palma del sud-est asiàtic, carn dels Estats Units o, evidentment, soja de tots els països del sud de l'Amèrica Llatina.

I aquí és on crec que trobem la connexió. Són justament aquestes dues mateixes empreses les que, instal·lades al port de Barcelona, un altre organisme públic, poden tancar el seu negoci. Pel port arriba la soja que han produït o comprat

al Brasil, al port la transformen en farines, i des del port i les seves xarxes de trens l'envien a les grans empreses de fabricació de pinso de Catalunya. Com afirma l'informe: "l'Autoritat Portuària facilita l'activitat econòmica dels seus concessionaris generant condicions per a la seva competitivitat".

I això, que és el que anomeno la "connexió Barcelona-Bolsonaro", per això de Mercabarna i el port de Barcelona, no és res nou. En una economia capitalista, el que preval és acumular capital, però el més preocupant és com tant al Brasil com aquí, les administracions gestores dels recursos públics no tenen capacitat, ni voluntat, tot al contrari, de posar fre a l'expansió de negocis que estan malmetent tot el planeta. Em dol especialment arribar a aquestes conclusions quan aquests dies veig com Barcelona, que presumeix de ser la Capital Mundial de l'Alimentació Sostenible, tira endavant moltes campanyes per demanar a la població que s'alimenti de manera sostenible. D'acord, però, i les administracions, què fan i què deixen de fer? ■

“Els vaixells estrangers s'emporten tot el peix i **això ens obliga a migrar**”

Iba Diagne Sarr, expescador al Senegal

Els darrers acords bilaterals entre el govern del Senegal i la Comissió Europea permeten que 45 vaixells espanyols, portuguesos i francesos segueixin les tonyines tropicals durant el seu recorregut migratori pel golf de Guinea, des d'Angola fins a Mauritània, i que cada any puguin pescar fins a 10.000 tones de tonyina i 1.750 de lluç negre. Un producte que s'envasa i trobem als nostres supermercats. **Aquests acords pesen sobre el 20 % de la població activa del Senegal**, que viu de la pesca tradicional, en les prop de 20.000 canoes registrades que hi ha al país. **Parlem amb Iba Diagne Sarr**, de 44 anys i natural de Diourbel, un ciutat d'interior, a 150 quilòmetres de la capital, Dakar, on va anar a buscar una vida millor. Tots els seus amics es van fer pescadors de lluç negre, seguint l'estil tradicional de pesca amb canya i canoa. Des de l'any 2009, viu a Barcelona i és membre del Sindicat Popular de Venedors Ambulants.

Guille Larios | @La_Directa

Quina és l'actual situació de la pesca tradicional al Senegal?

La pesca és un recurs importantíssim per a l'economia del país. Hi ha milers d'espècies, gairebé totes les que et puguis imaginar, i totes es pesquen. Hi ha molta tonyina i lluç negre, però la tonyina no pertany al Senegal ni a cap país. És una espècie migratòria, i en algun moment passa pels nostres mars. Des de fa anys, s'han signat convenis entre la Unió Europea (UE) i el govern del Senegal, acords milionaris que no són acceptables ni rendibles, i als beneficis dels quals no hi tenen ac-

cés els nostres joves. Per això, els pescadors protesten i reclamen que es trenquin les relacions amb els vaixells de pesca de la UE.

Que suposen, a la pràctica, aquests acords amb la UE?

És un pacte de diners a canvi de poder pescar. Però en aquests pactes sempre hi ha trampa. El que se signa no és el que es fa. Des de la Confederació Africana d'Organitzacions de Pesca Artesanal (CAOPA) s'estan avaluant aquests assumptes. Ahir va haver-hi una gran manifestació al país per protestar contra aquests vaixells i contra aquests acords. S'han de cancel·lar. No vo-

lem que vinguin al Senegal a perjudicar els nostres recursos ni a crear conflictes per la nostra sobirania alimentària. Ni a deixar-nos sense feina, perquè els vaixells estrangers s'emporten tot el peix i això ens obliga a migrar.

Quina mena de vaixells i de tècniques de captura utilitzen aquests grans vaixells?

Els vaixells europeus són enormes; espanyols i portuguesos, sobretot, amb molts anys d'experiència i molta capacitat tecnològica, i a on caben milers de tones de tonyina i lluç. Però el problema és que des d'aquests grans pesquers no seleccionen les varietats que pesquen, tots els pescadors petits del país et poden assegurar que aquests grans vaixells no tenen límits, pesquen el que els dona la gana. Així redueixen les poblacions de peix

i fan malbé els fons marins. Perjudiquen la nostra economia, ja que ningú té accés a aquests suposats beneficis.

Quina és la política del govern del Senegal?

El govern manipula de manera oculta. El Senegal és un país políticament inestable on hi ha molta confrontació amb l'oposició. La manca d'oportunitats recau en els joves: hi ha uns que exploten i fan que els altres hagin de migrar, amb cayuco o com puguin...

Què podem fer?

Cal enfortir la solidaritat i, per descomptat, refer aquests acords. Des del Sindicat Manter estem veient com podem organitzar les coses i què podem aportar per resoldre aquest conflicte, també des d'aquí. ■

Els impactes perillosos dels tractats de lliure comerç

Fernando Sanz | @TopoSudaka

President d'Ecologistes en Acció

Arran de la crisi dels anys 2007 i 2008, el multilateralisme ha perdut terreny. Per aquest motiu, els països hegemònics van tornar a posar en primer pla els acords bilaterals o plurilaterals de comerç i les inversions i els van enfortir en gran manera per perpetuar els processos invasius de les eco-

nomies dels països i regions menys desenvolupats. Tot i això, el nostre entorn alimentari no n'ha sortit precisament indemne. En concret, un d'ells, l'acord UE-Mercosur va tenir diferents ritmes de negociació en aquest llarg període, que va començar a finals de la dècada dels noranta. Però en l'actual escenari internacional ha guanyat força pels interessos entreguistes del govern de Bolsonaro, encara que no cal menysprear altres governs regionals –el Brasil, l'Argentina, el Paraguai i l'Uruguai– amb innumbrables interessos que s'encreuen amb les més grans transnacionals (molt destacats

en el cas agroalimentari), les grans beneficiades d'aquests tractats.

Hi ha prou proves que ens confirmen que el creixement del comerç internacional d'aliments i matèries primeres mai ha contribuït a la creació de millors oportunitats socials, laborals i econòmiques per al gruix de la població, i molt menys d'ecològiques. Per tot això, i considerant que aquest tractat entre la UE i Mercosur es troba en la fase de ratificació parlamentària en els dos blocs, no podem fer altra cosa que denunciar les greus afectacions que comportaria sobre l'atac a la línia de flotació de la vital sobirania alimentària. Com molts informes demostren, ocasionarà més acaparament de terres en el Con Sud, més desforestació, crisi climàtica i pobresa. ■

Barcelona, un paper capital?

En la majoria de menjadors públics trobem menús amb poca varietat de verdures, on no es tenen en compte els productes de temporada, amb poca presència de llegums i amb molts processats

Nani Moré | @Menjadorseco

Membre de l'entitat
Menjadors Ecològics

Avui dia, la ciutat de Barcelona, dins del marc de l'any de la Capital Mundial de l'Alimentació Sostenible, té una gran oportunitat per dissenyar i implementar la transformació real del model alimentari vinculat al consum estable i regular dels menjadors escolars, socials o de residències. I fins i tot, encara més, per transformar tot el sistema agrari català.

A Catalunya, la major part de la població es concentra al voltant de la capital, Barcelona, que amb 1,6 milions d'habitants i amb una àrea d'influència de 5,5 milions, representa el 74 % del total de Catalunya. Per altra banda, a Catalunya tan sols el 2 % de la població ocupada treballa en el sector primari: feines agrícoles, ramaderes i de pesca. Per això és fàcil entendre el que diu un estudi de BCN Smart Rural, de la Diputació de Barcelona: el sector primari català només pot proveir d'aliments el 44 % de la població. Ara bé, si es recuperessin hortes i terrenys i es reduís el malbaratament alimentari –ara és del 25 %–, l'autosuficiència alimentària podria ser gairebé del 100 %.

Quina pot ser una clau per augmentar la producció d'aliments bàsics? Les polítiques transformadores a Barcelona respecte a una compra pública responsable. En posem un exemple, com el dels llegums: en el cas dels cigrons, a casa nostra produïm un percentatge molt minso (1,2 %). La

importació del cigró comercial, sobretot de Sud-americà i xinès representa el 98,8 % del consum en el qual es fan modificacions genètiques per augmentar la productivitat i els beneficis econòmics. Si sabem que un infant de primària consumeix durant un curs escolar 1,06 kg de cigrons, queda clar

que unes polítiques valentes a la ciutat farien que, per exemple, amb un mínim de 200.000 usuaris de menjadors públics a Barcelona, necessitaríem 212 tones de cigrons. Quants nous pagesos i pageses podrien viure d'aquest conreu, ara quasi extingit? Si ho mirem des d'un punt de vista econòmic, pensem que aquestes tones de cigrons generen un valor de 637.200 euros!

Però en la gran majoria dels menjadors públics trobem menús amb poca varietat de verdures, on no es tenen en compte els productes de temporada, hi ha poca presència de llegums i molta presència de productes processats i de proteïna animal. Es treballa sobretot amb grans distribuïdo-

res d'aliments deslocalitzats i la relació amb la producció local és inexistent.

Per això és tan important definir un model de menú lligat al territori, per evitar titulars buits de contingut. Construir un model que contempli la temporalitat, la proximitat i les cultures gastronòmiques territorials és bàsic per recuperar la producció local i per garantir la justícia social en tota la cadena alimentària, des del camp fins a la taula.

Les persones que treballem en l'àmbit de la producció als

menjadors implicats amb el canvi de model alimentari volem

que aquest any de la capitalitat no sigui només un manifest de propòsits farcits d'activitats. Volem que Barcelona esdevingui un referent i una inspiració per impulsar l'accés a aliments saludables en els municipis i vincular la necessitat de consum dels menjadors col·lectius públics a la producció local, la compra pública responsable, tal com s'ha demostrat a Itàlia, l'Estat francès i Alemanya. És el punt de partida per aconseguir veritables canvis per apropar-nos a la sostenibilitat i a la sobirania alimentària. ■

**BORJA
LOZANO**
@Glutamatik

Alimentació sostenible, un objectiu sense dreceres

Esther Pineda

Fa dies que tot és *sostenible*. I ja sabem que quan una paraula s'utilitza tant acaba perdent el seu significat o es converteix en una estratègia de màrqueting i rentat d'imatge verd. Però en concret, què vol dir "alimentació sostenible"?

Quines tècniques productives s'apliquen per aconseguir aquests aliments sostenibles? Si avui dia comprem a la botiga o al supermercat un enciam que porta per cognom "sostenible", què vol dir, exactament? Que s'ha produït al poble del costat en un model de monocultiu fent ús de productes fitosanitaris?

Amb quin criteri diríem que uns ous són "sostenibles"? Ens podríem preguntar d'on prové l'alimentació d'aquestes gallines, en quines condicions han estat criades, quantes gallines hi ha en aquestes granges? I, també, quines condicions laborals i de vida tenen les persones productores que hi ha al darrere, des de la producció del pinso fins a la posta dels ous.

Com sabem quina llet, quina carn, quin embotit és més sostenible? Segurament, com més anuncis d'aquests productes i marques veiem als mitjans de comunicació, menys sostenible seran, però, hi ha mecanismes més formals per saber-ho?

No existeix cap definició regla-

Preguntem a les administracions: estem fent una bona feina per apropar la vida rural i la producció d'aliments a la població urbana?

mentada respecte a "alimentació sostenible". Des d'algunes mirades s'entén com aquella alimentació que pot ser sostinguda en el temps. Si ens hi apropem des del vessant ecològic, ja filem més

prim, i podem parlar d'una manera de fer que pot perdurar sense afectar el medi ambient o esgotar els recursos. Amb una mirada des del consum, parlariem d'un model d'alimentació que té per objectiu afrontar les preocupacions de salut associades. Aquest tipus d'alimentació també la podem encai-

xar sota els famosos objectius de desenvolupament sostenible (ODS) i prendre consciència que hi hem d'afegir dimensions en termes de justícia global i de lluita contra la fam.

Una altra opció seria resoldre l'equació a partir dels certificats. Ara per ara, disposem del certificat de "producte ecològic"; important,

però que deixa de banda moltes preocupacions socials. Els segells "venda directa" i "circuit curt" només tenen en compte el nombre d'intermediaris. També tenim els segells de sistemes participatius

de garantia (SPG), que són sistemes de certificació locals magnífics amb una elevada participació de totes les persones involucrades en el procés: productores, consumidores, transformadores, etc., però amb una implantació molt baixa, de moment.

Aproximant-nos des d'allà on vulguem, si volem garantir un model alimentari que defensi totes les dimensions, acabarem aterrant, tant sí com no, en un model alimentari que es nodreix de la petita pagesia dels nostres pobles i comarques, a partir d'aliances fortes amb altres persones productores i amb les persones consumidores. Aquest model està absolutament definit i sistematitzat: es diu agroecologia i sobirania alimentària.

Per això, per últim, preguntem a les administracions: estem fent una bona feina per apropar la vida rural i la producció d'aliments a la població urbana? Podem superar les limitacions de qualsevol de les definicions? Tenim por de posicionaments meridianament clars? ■

Sobre el binomi

Albert Puigvert

Xarxa Regional dels Grups d'Acció Local Leader de Catalunya (ARCA)

Hem viscut un estiu d'aquells que ens recorda, setmana a setmana, calorada a calorada, que l'emergència climàtica és una "gran veritat". Tenim un repte, per no dir-ne problema, immens, que si no resollem acabarà per cremar el poc oxigen rural que ens alimenta i ho farà de diverses maneres; més enllà d'un virus perepunyetes que ens té entretingudes, abduïdes i que no és

més que una altra gran evidència que el sistema socioeconòmic establert no funciona.

La fàbrica d'aigua i d'aliments en quantitat i qualitat, els dipòsits de captació de diòxid de carboni i emissions d'oxigen, el reservori de recursos naturals diversos (materials per a la construcció, productes químics naturals, medecines gratuïtes i disponibles...), la font d'energia renovable i inesgotable, la biodiversitat preuada i la bellesa del paisatge es troben a la terra i al territori. Tots aquests i altres recursos (i serveis, anomenats

"ecosistèmics") només es mantindran vius (qualitativament i quantitativament) i disponibles si hi tenim gent vivint, aprofitant aquests recursos d'una forma conservadora (en el bon sentit de la paraula), adoptant una relació humana-humana, humana-medi que posi per davant les cures i que retorni als diners el mer valor per al qual es van crear, que és per facilitar l'intercanvi.

Les aglomeracions humanes, curulles de "modernisme" i anglicismes high-tech -dels que, en bona part no renego-, generen coneixement, innovació, evolució

dels moviments culturals, riquesa (per algunes) i indústries diverses, però no tenen futur sense establir una relació franca, justa i equitativa amb el sistema territorial contigu, sobre el que s'han establert. I aquí tenim un dels grans reptes de la nostra societat, potser el principal. La visió urbana és un problema-perill per a tothom quan esdevé "urbanita", disposant sense fre ni consciència de límit de recursos, territori i béns humans, materials i naturals com si no hi hagués cap mena de dependència on, com i quan es viu, sense respectar els

Toca explorar
noves vies,
reconnectar,
reaprendre,
innovar i
readaptar
molta praxi i
coneixement
que hem anat
abandonant a cop
de modernitat
malentesa i vida
accelerada

VANESA FREIXA
(#TerraTecaTraca)
@pastoreta

urbà-rural

vincles establerts després de mil·lennis entre el terròs i la persona humana... I aquesta mentalitat "urbanita" no és exclusiva de qui viu a ciutat. Un dels problemes és que cada cop més la tenim als pobles, micropobles i veïnats. El desarrelament galopant de l'activitat humana i el nostre medi immediat, la pèrdua de complicitats i consciència de dependències orgàniques i comunitàries ens han portat on ens han portat. Aquesta visió del món, sense adonar-nos-en, ha anat calant en la norma, el fet polític i l'establiment del sistema humà i...

Oh, sorpresa! A la que ens hem adonat que tenim el territori que s'eixuga de persones i activitat (amb tot el que comporta) i prenem consciència que volem revertir-ho, ens trobem amb frens mentals, organitzatius i legislatius que costaran molt de revertir amb la urgència que demanen les emergències comentades al principi.

Per tot plegat, és urgent, molt urgent, entre altres moltes coses, que el binomi de ruralitats i urbanitats es reconguin mútuament, estableixin línies franques de compensació i com-

plementarietat i es plantegin polítiques transversals que facilitin afrontar els reptes que tenim davant com a societat. I això no s'afronta mitjançant grans plans inversors monolítics i grans festivals reivindicatius plantejats des de les urbs només, sinó que es fa posant les bases mancomunadament, urbans i rurals, perquè les petites i molt petites iniciatives que s'estan esdevenint a territori puguin créixer, deixar de ser "petits oasis demostratius que poc canvien" i puguin incrementar el seu impacte i plantejar un canvi real de paradigma. Una

bona manera, que s'està assajant en diverses parts d'Europa, són els contractes de reciprocitat urbà-rural, però d'instruments i fórmules per provar segur que n'hi ha moltes més.

Toca explorar noves vies, reconnectar, reaprendre, innovar i readaptar molta praxi i coneixement que hem anat abandonant a cop de modernitat malentesa i vida accelerada. Tot sigui per un nou pacte urbà-rural que exclogui la mania especulativa, extractiva i curterminista i que posi davant les persones i els medis de forma regeneradora. ■

VICTOR
SERRI
@_ittos_

El dret a decidir... el que mengem

Xavier Montagut

Membre de la Xarxa de Consum Solidari

Cinc cadenes de supermercats i dues centrals de compra subministren tres de cada quatre aliments que comprem. Una mena d'oligopoli que imposa les seves condicions de qualitat i preus ruïnosa als i les productores. Però també, set empreses que determinen i controlen el que mengem. L'aposta per un model alimentari sostenible, o millor encara, per un model de sobirania alimentària, necessita trencar aquesta baula que domina tota la cadena alimentària i fer possibles altres alternatives.

En el marc d'economies socials i solidàries calen noves estructures comercials basades en un control descentralitzat per part de les productores i les consumidores. Això garantirà la qualitat alimentària, un tipus de producció integrada amb l'ecosistema i una retribució justa als agents

No ignorem que l'agroindústria fa un esforç permanent per mantenir sota control les alternatives sorgides al seu exterior

que hi participen. És per això que parlem de recuperar els circuits curts: per recuperar el control i la sobirania al conjunt de la cadena alimentària.

No ignorem que l'agroindústria fa un esforç permanent per mantenir sota control les alternatives sorgides al seu exterior i una de les tàctiques més subtils és l'apropament del relat, per això ara proliferen paraules com *verd*, *ecològic*, *just*, *sostenible* o *bio* en els seus anuncis... només per reduir la seva força transforma-

dora a un concepte de màrqueting. Busquen així transformar el consum conscient en nous nínxols de mercat i aconseguir que les seves repintades mercaderies segueixen extraient beneficis de la natura, dels productors i dels consumidors.

Portant aquesta lògica de les grans empreses al límit, l'Ajuntament de Barcelona ha plantejat com una línia d'actuació "facilitar la distribució i la comercialització d'aliments de proximitat, ecològics i de circuit curt" amb actors i espais com Mercabarna i el gremi de majoristes. Segons el meu parer, cau en l'absurd que una forma de relació entre productores i consumidores (els circuits curts) es transformi només en un ingredient més del producte, en una propietat que, amb actors

com els anomenats, és del tot impossible.

A despit del màrqueting verd, hi ha múltiples experiències de circuits curts. Pel seu impacte actual i, sobretot, pel potencial que apunten, vull destacar-ne dues experiències. En primer lloc, els menjadors escolars agroecològics. El 53,75 % dels menjadors escolars de Catalunya es gestionen des de les AMPA i AFA, fruit d'àmplies i persistents mobilitzacions per controlar-los. Alhora, la gestió democràtica de les famílies ha permès aproximar-se al control del que menja la xicalla, i de com i per qui ha estat produït. En molts casos, aquestes preguntes han provocat vincles directes amb les productores i acords de preus i programacions de compres estables per tot el curs escolar. Avui això són els menjadors escolars agroecològics; tenen un impacte econòmic significatiu i són un espai educatiu important de sobirania alimentària.

Els mercats de pagès són una altra forma de venda directa que està en ple desenvolupament. És un model 100 % de circuit curt que permet posar a disposició del conjunt de veïns i veïnes aliments ecològics, de proximitat, de temporada i acabats de recollir del camp. El tracte amb el pagès o pagesa, eliminant intermediaris, permet un preu just per la feina de la pagesia i raonable per a qui consumeix. És un projecte que s'ha demostrat viable en formats de barri i petita ciutat. Està creant un teixit econòmic de sobirania alimentària capaç de mantenir-se en el temps. Significa, també, la recuperació de l'espai públic com a punt de trobada veïnal i, alhora, una eina d'educació en la sobirania alimentària pràctica i vital.

Cal donar suport institucional a totes dues iniciatives i no posar impediments, com succeeix en el cas dels mercats de pagès. En l'actualitat, l'Ajuntament de Barcelona està supeditant els permisos de la venda directa al fet que comptin "amb la validació del districte corresponent i de l'Institut Municipal de Mercats sobre la seva ubicació (que valorarà la seva relació i impacte sobre el comerç i mercats municipals propers)". És a dir, els permisos que ha de donar l'administració se supediten a interessos comercials d'un altre canal de distribució (això sí, quan alhora s'ofereixen magnífics espais per a la ubicació de nous supermercats com Mercadona), i se salten els criteris de lliure concurrència més elementals. Tots els permisos nous de mercats de pagès demanats el 2021, any de la Capital Mundial de l'Alimentació Sostenible, estan paralitzats. ■

Pot ser ecològica una fruita que viatja vuit mil quilòmetres?

A l'espai Biomarket de Mercabarna, els productes amb el segell "eco" o "bio" respecten els cicles naturals de fruites i verdures i no contenen additius, però no se'ls aplica cap limitació en la petjada ecològica

VICTOR
SERRI
@_ittos_

Entre els productes que s'hi comercialitzen hi ha **kiwis de Nova Zelanda i raïm de l'empresa sud-africana The Grape Company**.

Guille Larios | @La_Directa

L'Estat espanyol és el primer productor d'Europa i el quart del món de fruita i hortalisses ecològiques. El boom per la *vida sana* i l'alimentació conscient ofereix un potencial econòmic creixent que des de Mercabarna no s'ha volgut desaproveitar. Per això, el mes de novembre s'inaugurava Biomarket, un nou hangar de 8.900 metres quadrats a l'interior de Mercabarna des d'on distribuir i comercialitzar aliments sota el

segell *bio*. Allà, actualment, hi ha 22 parades de majoristes i vuit productors de proximitat.

Segons informació del mateix Biomarket, aquest ja s'ha convertit en el primer mercat majorista de l'Estat espanyol i el segon d'Europa especialitzat en fruites i horta-

lisses ecològiques. Un creixement que anirà en augment els anys vinents i que, segons els càlculs de l'empresa, d'aquí a deu anys, el 50 % de la producció ecològica de Catalunya es portarà des de Biomarket.

Però que converteix un producte en ecològic? El segell del Consell Català de la Producció Agrària Ecològica (CCPAE) certifica que els productes agrícoles s'han cultivat sense aplicar productes químics de síntesi (fertilitzants, pesticides...) ni cap mena d'additius artificials que puguin alterar el creixement

del producte. Tanmateix, pot considerar-se *conscient* i *responsable* un plàtan o un kiwi que, tot i cultivat d'aquesta manera, provingui de Costa Rica, Nova Zelanda o Xile i se serveixi a les parades de Biomarket? Quin segell té en compte, per exemple, els greus impactes mediambientals del transport i la logística per portar fruites que no es produeixen a casa nostra i cal buscar-les a Sud-amèrica?

És, per exemple, el cas d'algunes fruites i verdures d'Hermanos Fernández López SA, una de les distribuïdores integrades a Biomarket i que són alhora una de les majors empreses de distribució majorista de fruites i verdures d'Europa. Com ells mateixos expliquen, tenen un volum de comercialització anual de 230.000 tones de producte que sumen una gamma de més de cent famílies de fruites i verdures de tot el món. Així ho fan amb productes com l'alvocat, que a més de l'Estat espanyol, prové de Colòmbia, Israel, el Marroc, el Perú, Xile o Mèxic.

Entre les marques de fruita i verdura bio que comercialitzen, poden trobar-se els famosos kiwis Zespri, produïts principalment a Itàlia o Nova Zelanda, les pomes Bio Marlene, crescudes al sud del Tirol, a Bolzano (Itàlia), les pomes de Blue Whale, del nord de l'Estat francès, o el raïm de l'empresa sud-africana The Grape Company.

Per a més debat sobre aquest model de negoci, el grup Fernández López ha estat adquirit pel grup Fratelli Orsero, empresa multinacional italiana que també ha desenvolupat una branca bio. Una distribuïdora que, segons consta a la seva pròpia web, "cada any ven més de 750.000 tones de fruites i verdures a cada racó del planeta", gràcies a una xarxa de més de 1.500 proveïdors a les principals àrees de producció del món. Entre d'altres, Orsero és coneguda per la seva pinya i banana, identificades amb el segell bio, però que provenen de plantacions a Colòmbia, Costa Rica i l'Equador i arriben cada setmana en vaixell al port de Tarragona. ■

Construint sobirania alimentària

Veus de la Sobirania Alimentària a Ciutat

Fa 25 anys, un grup d'organitzacions camperoles, principalment del sud, varen impulsar la lluita per la sobirania alimentària. Des de llavors, milions de pageses i pagesos organitzades en la Via Campesina, junt amb les organitzacions aliades, han desenvolupat una estratègia capaç de plantar cara en tots els àmbits al model alimentari dominant i a les seves polítiques internacionals i nacionals. En paral·lel, s'han defensat milers d'espais on exercitar la sobirania sobre els aliments que produïm i consumim. Se n'han creat milers de nous, i constitueixen ja elements que prefiguren i donen força al futur que s'està articulant amb la recuperació del dret a l'alimentació justa, sana i amigable amb la terra.

Dins d'aquesta publicació hem volgut reflectir la realitat de la pagesia que cultiva i cuida la terra i els aliments, de la defensa d'espais agrícoles, de la creació de nous horts urbans, de circuits curts de comercialització com els mercats de pagès, de menjadors escolars agroecològics, i un llarg etcètera. Llistar tota la diversitat d'experiències creades al nostre voltant ompliria moltes més pàgines o molts més suplementos com aquest.

Tanmateix, us en portem una petitíssima mostra, sabent que ben a prop de casa vostra existeixen moltes i diverses experiències que us donaran la possibilitat de recuperar una certa sobirania quotidiana sobre el que mengem i contribuir a un canvi de model alimentari sense el qual no tenim futur. ■

Una ampliació de l'aeroport plena d'irregularitats

Un nou projecte d'ampliació de l'aeroport de Barcelona-el Prat plana amenaçadorament sobre el delta del Llobregat. Amb l'objectiu d'allargar la tercera pista, Aena pretén arruïnar la llacuna de la Ricarda, espai natural d'altíssim valor per a la biodiversitat, que compta amb els nivells de protecció més alts a escala europea. Tot s'hi val per omplir les butxaques de la mig privatitzada Aena, de les grans empreses dedicades a la construcció d'infraestructures i del lobby del sector turístic.

Per calmar l'escàndol mediambiental, s'anuncien unes compensacions que han de multiplicar la superfície d'espais naturals protegits que es perden per deu. I d'on sortiran aquests terrenys? Bingo! Dels camps actualment cultivats a la plana deltaica.

Les zones agrícoles periurbanes com les del delta, especialment fèrtils, són essencials per a la sobirania alimentària, i ens presten múltiples serveis a favor de la salut pública, la biodiversitat i la resistència contra el canvi climàtic. Hi ha moltes raons per oposar-se a l'ampliació de l'aeroport, i la defensa de l'agricultura al delta n'és una de molt fonamentada.

Per contactar-hi: [@zeroportbcn](https://twitter.com/zeroportbcn)

Ni un pam de la Ponderosa

La Ponderosa és l'última explotació agrícola que queda a la ciutat de Barcelona: set hectàrees situades en l'extrem nord-oriental de la ciutat, en el barri de Vallbona, a tocar de Montcada i Reixac, entre el riu Besòs i el Rec Comtal. La finca ha tingut diversos plans per edificar-hi. Just abans de la crisi immobiliària de 2008 s'hi havia projectat la construcció d'uns 3.000 habitatges.

Malauradament, la persona que duia els horts va morir fa vora dos anys. Setmanes després del seu traspàs, la venda directa de verdures es va aturar i els timbals de l'especulació immobiliària van ressonar de nou. El veïnat en reclama el manteniment com a espai agrícola. Diversos actors socials, en el marc de la Taula Comunitària del Rec Comtal, han organitzat una campanya on remarquen l'estret lligam entre la projecció social de La Ponderosa i l'aigua del Rec Comtal, reforçant la dimensió patrimonial i històrica que s'interconnecta amb l'agricultura, l'alimentació i l'aigua.

En aquests moments no hi ha res assegurat. No s'ha aprovat formalment la preservació de La Ponderosa com espai agrícola. Fa dos anys que l'Arxiu Històric de Roquetes-Nou Barris ho va demanar mitjançant un escrit presentat a registre, i encara espera una resposta.

Per contactar-hi: reccomtal.wordpress.com

Conrear aliments, art i cultura

Veïnes del Baix Guinardó, en tota la seva diversitat generacional, hem pres la iniciativa de recuperar un solar. Una proposta que impulsa la cultura de barri autosuficient, on l'intercanvi de feines i idees promou el desenvolupament de les persones: crear sentiment de comunitat, fomentar el suport mutu i promoure una consciència de cures i respecte per la terra. Des de conrear aliments i altres plantes fins a espais d'art i cultura; es plantegen activitats per a totes les edats i capacitats. S'està convertint en un pulmó verd, enmig de la jungla de ciment, que pren importància davant de l'especulació immobiliària i alimentària que ens consumeixen. L'Hort el Brot està situat al torrent de Lligalbé, la marca topogràfica més antiga del barri. Actualment, es troba amenaçat per l'Ajuntament en un procés administratiu amb data de desallotjament pel pròxim 5 d'octubre al matí. Una porció del terreny reclamat acabaria en mans d'empreses privades amb un projecte d'edificació d'habitatges per a l'explotació econòmica.

Per contactar-hi: [@hort_elbrot](https://twitter.com/hort_elbrot)

La bassa gran de Can Masdeu i 'ressuscitar' Sant Llàtzer

A la vall de Can Masdeu fa dues dècades que custodiem el territori amb mirada agroecològica i pràctiques autònomes. Però lluny de confinar-nos a l'antiga leproseria, seguim filant la teranyina i anem a més. Dels creadors de la "rampa comestible" –ja som accessibles!– arriba "Ressuscitem Sant Llàtzer" i la restauració de la Bassa Gran. La primera és un nou intent per fer, a l'enorme hospital abandonat que corona la vall, un centre de referència en la lluita contra el canvi climàtic. La segona és la proposta, a partir d'un magnífic projecte biopaisatgístic realitzat per Naturalea, de recuperar l'última peça del complex sistema de gestió d'aigua aixecat pels nostres ancestres a la vall. A la Bassa Gran s'hi aboquen les torrentades d'un parell de rieres. Amb aquest projecte volem retenir aquesta aigua per crear una explosió de biodiversitat, recuperar flora autòctona i aconseguir una zona de lleure comunitari, una reserva d'aigua pels horts comunitaris de la zona (i per ramats) i inclús un dic de contenció davant de possibles fenòmens meteorològics extrems.

Per contactar-hi: [@canmasdeu](https://twitter.com/canmasdeu)

El somni del parc agrari de Can Valent

L'Assemblea d'aturats i aturades de Nou Barris, en col·laboració amb entitats del barri de Porta i del districte, hem teixit un projecte global que hem anomenat Parc Agrari Can Valent. Volem recuperar la memòria agrària de la ciutat, fomentar les polítiques comunitàries i, sobretot, posar al centre la vida veïnal per a recuperar la convivència comunitària.

Els espais verds són fonamentals, però també volem que siguin productius i serveixin de refugi climàtic davant les altes temperatures, on el veïnat pugui interactuar lliurement. El projecte està pensat per a realitzar-se en tres grans fases.

Primera fase: Recuperació de la masia de Can Valent, en runes des de fa més de tres dècades. Demanem que es destini a una aula ambiental que complementaria les activitats que ja es realitzen a l'hort de Can Valent.

Segona fase: Recuperació de l'espai que ara ocupa un pàrquing provisional i il·legal darrere del cementiri de Sant Andreu, que l'Ajuntament de Barcelona va asfaltar i ara ha de transformar en zona verda per ordre judicial. Hi proposem la creació de cinc horts i un espai col·lectiu obert que recreï un bosc comestible.

Tercera fase: Al camp de la Damm hi proposem un obrador comunitari de gestió cívica per a processar aliments (pa artesanal, conserves, etc.) i que sigui motor generador de projectes d'economia social i solidària a Nou Barris.

Per contactar-hi: canvalent.org

El pla urbanístic de l'ARE Eixample Sud del Prat

Al delta del Llobregat, les zones agrícoles són cada cop més escasses i estan sempre amenaçades. Les successives ampliacions de l'aeroport i el port desenvolupades des de finals dels anys noranta, que van implicar el desviament del curs del riu Llobregat en el seu últim tram, han tingut funestes conseqüències mediambientals i han suposat la pèrdua del 80 % dels terrenys agraris del Prat.

Avui arriben nous escapçaments dels camps pratencs en forma de creixements urbanístics. La plataforma veïnal Ni un pam de terra, des del Prat, ha decidit alçar la veu i el puny contra aquestes agressions.

El pla urbanístic de l'ARE Eixample Sud és la darrera agressió que afecta uns terrenys d'alt valor mediambiental (zona IBA 140, segons SEO/Birdlife) a prop de la llera del riu. Moltes aus del delta utilitzen aquests camps per la seva alimentació, en especial espècies hivernants.

Arrasen camps per construir-hi pisos, de la mà del gran grup immobiliari Vertix. Millor no fiar-se dels discursos dels polítics a favor de la sobirania alimentària i l'agricultura de proximitat i sí fixar-se en certa acció política. Al Prat ens aixequen la camisa amb el maqui-llatge verd dels seus discursos.

Per contactar-hi: [@niunpamdeterra](https://twitter.com/niunpamdeterra)

Consell de Cent: més verd gestionat comunitàriament

La pacificació del carrer Consell de Cent de Barcelona és només l'inici del canvi necessari per fer la ciutat habitable: treure cotxes i recuperar espai públic. A l'Eixample no arribem als dos metres quadrats de verd per habitant. A la resta de Barcelona, la xifra és de sis o set. Encara molt lluny dels mínims d'entre quinze i vint que recomana l'OMS. L'únic lloc d'on treure aquest espai és del que ocupen els cotxes.

Per gestionar aquest nou espai verd amb una biodiversitat pròpia del mosaic cultivat, típic dels paisatges mediterranis, hem de comptar amb veïns i veïnes que desitgen poder practicar la jardineria i l'horticultura i que no tenen on fer-ho. Si el manteniment i cura del verd segueix concebut perquè vagi a càrrec de fons públics, incrementarem el lamentable estat d'una part important del verd urbà. Ans el contrari, la gestió veïnal permetria un verd de qualitat i espais de socialització que enfortirien el treball comunitari de barri.

Seguint l'exemple de ciutats com París que, el juny de 2015, van aprovar una llei que permet a qualsevol ciutadà o entitat ciutadana enverdir el seu entorn mitjançant horts i jardins, la plataforma Per una Esquerra de l'Eixample Verd i Viu defensa estendre l'experiència de gestió comunitària d'espais verds als nous espais que es guanyaran als cotxes.

Per contactar-hi: [@germanetes](#)

Desenrunant i fent la collita al costat de casa

Desenruna sorgeix de la necessitat concreta del barri de Vallcarca de Barcelona, mutilat i ple de solars buits per un pla urbanístic fallit. Fa uns anys que aquests es van començar a cuidar, com l'espai de les Vinyes, que fa uns anys que cuiden diferents persones del barri, o l'hort de Farigola, que ja té més d'una dècada. Però per acabar d'aprofitar els espais que quedaven, cuidar-los i poder-los utilitzar, Desenruna va néixer, encara no fa ni un any, per anar una mica més enllà i, aprofitant la realitat concreta de Vallcarca, unir lluites, com serien l'agroecològica i l'antiespeculativa. Per tant, Desenruna som un col·lectiu agroecològic, que creiem en un model de ciutat diferent, perquè el que existeix avui dia no podrà resistir per molt temps més. Per això creiem important començar a produir localment, fent realitat l'expressió "quilòmetre zero", però sense seguir lògiques de capitalisme verd, com passa molt sovint. Creiem en la sobirania alimentària. De moment, portem des del gener aproximadament plantant i des de principis d'estiu es comencen a veure clarament els fruits, comencem a tenir una producció prou important, que encara lluny de la visió inicial de poder alimentar el barri, sí que permet que moltes persones puguin collir verdures plantades al costat de casa.

Per contactar-hi: [@RuralSera](#)

Un hort, un jardí i una àgora

Això nostre no és un hort a l'ús, encara que hi tenim una zona petita per aquest menester. Al carrer de Joaquim Valls número 79 de Barcelona no tot el que plantem és comestible, tenim una part de jardí i, sobretot, una part epicèntrica: una àgora.

La nostra filosofia es llibertària, defensem l'okupació i denunciem la usura i l'especulació, principalment dels grans tenidors, bancs i fons voltors, en el nostre cas, el BBVA i Cerberus, amb qui hem patit cinc intents de desnonament, que fins al moment hem pogut superar.

Aprofitem per denunciar els intermediaris en els aliments, màfies que s'enriqueixen amb el negoci de la fam, criminals amb delictes de lesa humanitat. Des d'aquí el nostre més absolut menyspreu per aquests mercaders del patiment humà amb resultat de mort.

No només tenim dures paraules per aquests especuladors, sinó també per a molts empresaris del sector primari com secundari, que es queixen del robatori que pateixen pels intermediaris, mentre exploten els nostres estimats i estimades, novingudes, especialment, però també gent autòctona, i s'aprofiten de la necessitat, de lleis injustes, de governs corruptes.

Per contactar-hi: [Col·lectiu Date una Huerta, carrer Joaquim Valls 79](#)

Trobada estatal d'agricultura urbana a **Barcelona**

La Trobada Estatal d'Horts Urbans arriba a la tercera edició, i en aquesta ocasió se celebrarà a Barcelona els dies 8, 9 i 10 d'octubre de 2021. La primera es va fer a Segòvia i la segona a Madrid. És un espai per trobar-nos, intercanviar vivències, aprendre juntes i passar-ho bé.

Avui dia, l'agricultura urbana agafa embranzida, a causa d'una gran necessitat de tocar terra i estar en contacte amb el món vegetal i també de saber cultivar per alimentar-nos. En l'agricultura urbana hi ha una reivindicació implícita que parla de l'especulació agressiva del sòl a la ciutat, diem *reivindicació* perquè el sol fet que hi hagi un hort ja és un acte de guanyar terreny a l'asfalt.

I doncs, sabem que el que estem fent té importància, repercussió i sentit, ens aporta coherència com a societat no oblidar el cultiu de la terra, en companyia i organització, i a seguir aprenent de la natura. Ens trobarem persones de ciutats com Sevilla, Màlaga, Còrdova, Cadis, Madrid, Valladolid, Alacant, València, Terrassa, Tàrraga o Barcelona. Com volem que sigui la legislació sobre horts a la ciutat? Volem participar més en les decisions urbanístiques del nostre barri? Podem fer-ho? Com ho fem? Com ho farem, per viure la crisi mundial en què estem? Els horts hi juguen un paper important?

Per contactar-hi: www.huertosurbanos.red

Reivindiquem una **Collserola pagesa**

Som una associació de pagesos i pageses que portem a terme la nostra activitat dins el Parc Natural de Collserola. Ens vam constituir el 2019, com a resultat de la posada en comú de les nostres problemàtiques, compartides en el procés de dinamització Alimentem Collserola.

Tot i les dificultats de produir en un entorn com aquest (finques petites, poca disponibilitat d'aigua, alta pressió de la fauna salvatge, hiperfreqüentació de visitants...) ens reivindiquem com un sector essencial en el manteniment de la biodiversitat, el mosaic agroforestal, el patrimoni cultural i la producció d'aliments al parc. Els principals eixos de treball són:

- Contracte Agrari de Collserola (CAC). Enguany iniciarem una prova pilot. És el reconeixement als serveis socioambientals que els pagesos fem més enllà de la nostra tasca productiva. Un ajut condicionat a unes actuacions.
- La defensa davant la fauna salvatge (senglars, tudons, conills...) que malmet les nostres plantacions.
- Accés a la terra i recuperació de camps com una mesura imprescindible per augmentar el mosaic agroforestal i la biodiversitat.
- Formació i intercanvi de coneixement i de maquinària.
- Promocionem els productes de Collserola, com ara la recuperació de la varietat tradicional de tomàquet Mandó.

Sense pagesia no hi ha aliments!

Per contactar-hi: collserolapagesa@gmail.com

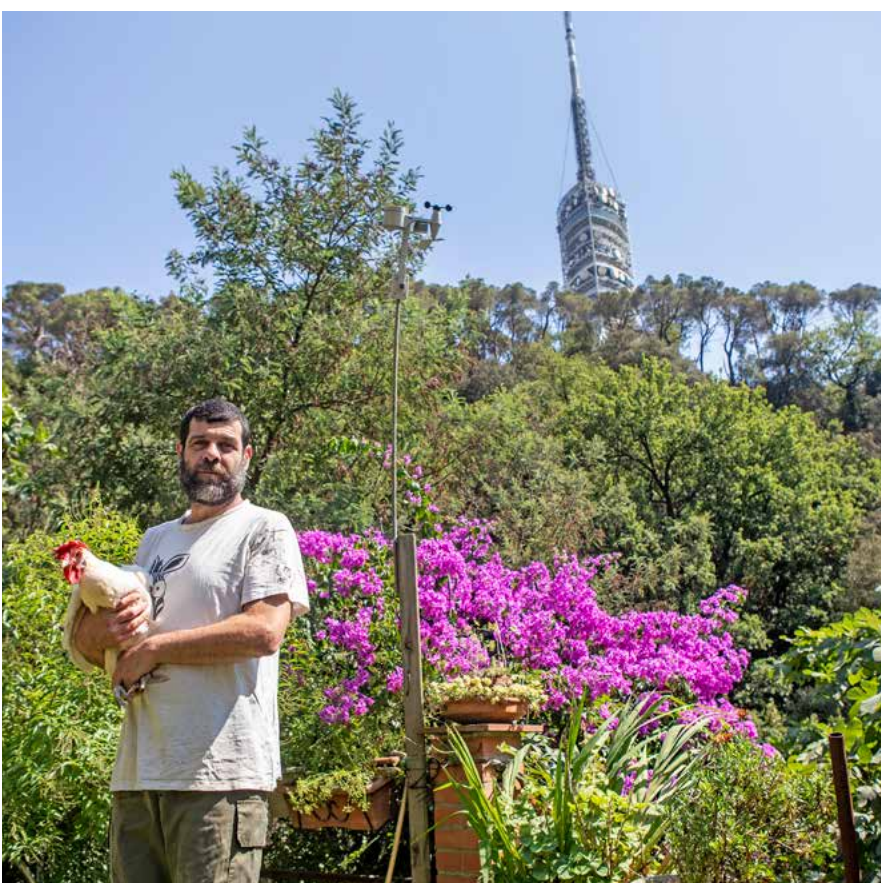
L'ordenança animal a **Collserola**

A Collserola, un dels perills més importants és la possibilitat que un incendi de sisena generació –conseqüència del canvi climàtic– rosteixi tots els seus habitants. La millor forma de prevenir-ho és crear un paisatge en mosaic. Vaja, ara en diuen així, però al cap i a la fi el que es proposa és un paisatge rural com el de tota la vida. Està pensat per promoure la biodiversitat natural i garantir que segueixin havent-hi boscos espessos mediterranis protegits dels riscos de les zones urbanes per espais oberts de caràcter més agrari.

Descobrim cada dia que passa que les administracions no aporten les solucions. Cal rescatar de l'extinció la biodiversitat domesticada i revalorar aliments com el tomàquet Mandó de Collserola, el tomàquet típic de Molins de Rei, la col de la gitana o varietats animals, com la gallina de Sant Cugat. I és fonamental afavorir la presència de ramaderia, que té un paper estratègic en la protecció del parc.

Però a Barcelona encara ens trobem amb ordenances estúpides que dificulten, per no dir impossibiliten, la tinença de galliners i ramats per aquesta necessària recuperació rural. A Barcelona no pots tenir abelles, però pots aconseguir subvencions sucoses per fer campanyes i xerrades per protegir-les. No pots tenir cabres, però pots anar a les jornades per prevenir incendis amb ramats.

Per contactar-hi: [@CanPujades](https://twitter.com/CanPujades)

Jornada **reivindicativa**

Alimentació sostenible?

Sobirania alimentària

Diumenge 10 d'octubre

En el tram del carrer d'Aragó
(Barcelona), entre Balmes i Aribau

Cooperatives de consum, defensa dels espais
naturals i agraris, horts, menjadors escolars
agroecològics, mercats de pagès, pagesia
agroecològica de proximitat, parcs agraris...

**Hi serem amb les nostres
experiències i reivindicacions!**

Durant tot el matí

Sota l'asfalt hi ha l'horta
Mosaic agroecològic
Tast de Mercat de Mercats de Pagès

Entre les 12 h i les 14 h

ACTE CENTRAL
Parlaments, música, poesia i teatre

A partir de les 14 h

Paella popular agroecològica

Durant tot el dia

Debats, degustacions,
activitats infantils i juvenils, accions,
exposicions, tapes ecològiques, música...

Directa

www.directa.cat
directa@directa.cat
FACEBOOK: La Directa – TWITTER: @La_Directa
661 493 117 – 935 270 982
Riera d'Escuder, 38, nau 1, planta 1
08028 Barcelona

Coordinació
Irene Selvaggi
Correcció
Miriam Tijani
Fotografia
Victor Serri

Portada
Borja Lozano
Maquetació
José Téllez
Edició
Jesús Rodríguez

En col·laboració amb:

**VEUS DE SOBIRANIA
ALIMENTÀRIA A CIUTAT**

contacte@veussalimentaria.cat
Twitter: @veussobirania

Amb el suport de:

